

نرخ رشد اقتصادی سال ۹۳ در هاله ای از ابهام

دی 3، 1393

هر چند [نرخ رشد اقتصادی](#) ایران در سال 93 برآورد نشده و اما در اواخر سال 92 در خوشبینانه ترین حالت این شاخص به صفر رسیده است. با این حال دولت وعده داده که در سال 1393 نرخ رشد اقتصادی ایران به 3 درصد برسد.

هر چند نرخ رشد اقتصادی ایران در سال 93 برآورد نشده و اما در اواخر سال 92 در خوشبینانه ترین حالت این شاخص به صفر رسیده است. با این حال دولت وعده داده که در سال 1393 نرخ رشد اقتصادی ایران به 3 درصد برسد. در چند سال گذشته که اقتصاد ایران ناگواری های بی سابقه ای را تجربه کرد، نرخ رشد اقتصادی که یکی از مهم ترین شاخص های ارزیابی اقتصاد یک کشور محسوب می شود به شدت افت کرد و حتی به منفی 4.5 نیز رسید.

برآورد مرکز آمار ایران نشان می دهد رشدش [ماهه اقتصادی ایران در سال 1392 منفی دودرصد بود. بر اساس این آمار، رشد اقتصادی کشور از منفی 4.5 درصد سال 1391 حدود 4.3 درصد ارتقا یافته است. در حالی که طبق برنامه چهارم و پنجم توسعه رشد اقتصادی به طور متوسط باید به هشت درصد می رسید در سال 90 این رشد سه درصد، در سال 91 منفی پنج و هشت دهم درصد و در ششماهه اول 1392 منفی دو درصد بوده است.

حالا اما با گذشت بیش از یک سال از حیات دولت ، اقتصادی های دولت یازدهم متفق القول معتقدند که شرایط اقتصادی بعد از بیش از یک سال فعالیت دولت به گونه ای است که می توان امیدوار بود تا نرخ رشد اقتصادی در سال آینده حتی رشد 3 درصدی را هم پشت سر بگذارد. این در حالی است که سقوط قیمت نفت اوپک در بازار نگرانی هایی را برای اقتصاددانان در کشور به وجود آورده است چرا که اقتصاد ایران وابسته به نفت است.

دولت و نرخ رشد اقتصادی

بهمن ماه سال گذشته بود که محمد باقر نوبخت، معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، با بیان اینکه دولت یازدهم تلاش

خواهد کرد تا نرخ رشد اقتصادی را تا پایان سال 92 به صفر برساند. از طرف دیگر اعلام کرده است که هدف گیری دولت در زمینه نرخ رشد اقتصادی در پایان سال 93، 3 درصد خواهد بود.

به اعتقاد او شرایط کشور در بعد اقتصادی به گونه ای است که می توان امیدوار بود تا نرخ رشد اقتصادی در سال آینده حتی رشد 3 درصدی را هم پشت سر بگذارد.

نوبخت اولین پارامتر در این زمینه توافق نامه ژنو دانست و گفته بود: دولت تدبیر و امید به خوبی تشخیص داد که چنانچه بخواهد تا شرایط اقتصادی کشور را بهبود ببخشد بهتر است ابتدا به سراغ پرونده هسته ای کشور که محل مناقشه بین ایران و گروه 1+5 است، برود و باب مذاکرات را در این زمینه به نحوی بگشاید که به نتیجه برسد.

بعد از آن نیز، ولی اله سیف رییس کل بانک مرکزی اعلام کرد: تا زمانی که سیاست های اتخاذ شده برای تحریک اقتصاد، افت درآمد سرانه آحاد جامعه طی دو سال گذشته را جبران نکرده و فعالان اقتصادی را از بازگشت اقتصاد کشور به وضعیت متعادل مطمئن نکند، تسریع رشد اقتصادی مهم ترین هدف دولت یازدهم خواهد ماند.

اما نه تنها مذاکرات ژنو تا امروز به نتیجه نرسیده اند بلکه وضعیت نرخ نفت هم کشور را با مشکلات جدی بودجه ای مواجه کرده است.

بعد از آن هم به تازگی معاون برنامه ریزی رئیس جمهور خبر داده است: عدد رشد 3 ماهه دوم سال قطعی نشده است، اما گزارشات اولیه حاکی از رشد مثبت اقتصادی در 3 ماهه دوم سال است.

سخنگوی دولت گفت: قاطعانه می گویم منابع داخلی ما آنقدر هست که حتی اگر نفت را از اقتصاد جدا کنیم، کشور را علی رغم سختی هایی که خواهیم داشت، اداره کنیم و مسیر رشد اقتصادی و رفاه مردم را در پیش بگیریم.

با این حال و با وجود این سخنان اما نکته اینجاست که چرا نرخ رشد اقتصادی در طول سال گذشته اعلام نشده است.

این در حالی است که عادل آذر، رئیس مرکز آمار 3 ماه پیش وعده اعلام این عدد اقتصادی را داده بود.

دلیل اعلام نشدن نرخ رشد اقتصادی

رییس مرکز آمار ایران اما به تازگی دلیل عدم اعلام رشد اقتصادی شش ماهه را با گذشت سه ماه از شش ماهه نخست سال جاری توضیح داده است.

عادل آذر که پیش از این در مراسم افتتاح سرشماری عمومی کشاورزی گفته بود که آمار رشد اقتصادی برآورد شده و در روزهای آینده اعلام میشود، درباره عدم اعلام این آمار با از گذشت حدود سه ماه از آن زمان، گفته: با توجه به اینکه بخش کشاورزی سهم موثری در رشد اقتصادی دارد، حیفمان آمد که از آمار مقدماتی این بخش استفاده نکنیم.

وی افزوده: به این ترتیب منتظریم تا نتایج مقدماتی سرشماری کشاورزی نیز اعلام شود تا آمار آن را نیز در بررسی‌هایمان دخیل کنیم. رییس مرکز آمار ایران درباره زمان اعلام نتایج مقدماتی سرشماری عمومی کشاورزی نیز اظهار کرد: با توجه به اینکه سرشماری به صورت الکترونیکی انجام شده و از سرعت بالایی برخوردار است، آمار مقدماتی این سرشماری در نیمه دی ماه منتشر خواهد شد.

آذر در پاسخ به این سوال که بنابراین آمار رشد اقتصادی تا پایان دی ماه اعلام خواهد شد یا خیر، تصریح کرده: به هر حال برای محاسبه رشد اقتصادی با توجه به آمار جدید مقداری طول میکشد و فکر نمی‌کنم که نرخ رشد شش ماهه در دی ماه اعلام شود.

وی همچنین درباره برآورد مرکز آمار از نرخ رشد اقتصادی، گفته: در حال حاضر رقمی را نمیتوانیم به عنوان برآورد رشد اقتصادی اعلام کنیم چراکه رشد اقتصادی با در نظر گرفتن همه شاخصها محاسبه میشود.

گفتنی است، رییس مرکز آمار پیش از این در مورد چرایی تاخیر مرکز آمار در اعلام رشد اقتصادی بهار بعد از گذشت پنج ماه از فصل بهار، گفته بود: با توجه به اعداد و ارقامی که به طور متنوع از سوی حوزه های مختلف اعلام شد، معاونت برنامه ریزی از سوی شورای ملی آمار مأموریتی را به مرکز آمار اعمال کرد تا با محاسبات دقیق و تکمیل اسناد نتیجه نهایی را بررسی و در اعلام آمار خود عجله نداشته باشد.

وی با بیان اینکه برخی از آمارها مقدماتی بوده و باید با مرور زمان اسناد و مدارک آنها تکمیل شود، توضیح داده بود: بنابراین اگر ما هم در این شرایط آماری را برای رشد اقتصادی فصل بهار اعلام

می‌کردیم مشکلاتی را ایجاد می‌کرد از این رو تصمیم گرفتیم تا به جای این که دچار مسائل رسانه‌ای شویم تمام هم و غم خود را برای جمع‌آوری اسناد و ارقام مستندتری گذاشته تا آمار دقیقی را اعلام کنیم.

ریس مرکز آمار همچنین در مورد این که تصمیم مرکز آمار برای اعلام رشد اقتصادی در چه زمانی است، اعلام کرده بود که آمار رشد اقتصادی را با توجه به مسائل موجود شش ماه منتشر می‌کنیم چرا که معتقدیم باید رشد اقتصادی را با توجه به شرایط موجود کشور بلنمدت تر در نظر گرفت. آذر با بیان این که حدود یک سال و نیم است که آمار رشد اقتصادی را به طور فصلی اعلام می‌کردیم، گفته: اما با توجه به این که به لحاظ اصول حرفه‌ای و احتیاط کار چون اسناد قطعی بسیاری از شرکت‌ها بعد از مجمع منتشر می‌شود، ما نیز ناچاریم که بر آمار اعلامی ستاره مقدماتی بزنیم.

گفتنی است، نرخ رشد اقتصادی بیانگر بهبود وضعیت اقتصادی در کشور است. بر اساس گزارش بانک مرکزی و بر اساس محاسبات اولیه اداره حساب‌های اقتصادی این بانک، در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۳ تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳ به ۴۸۰۴۹۱ میلیارد ریال رسید که این مقدار رشد ۴.۶ درصدی را نشان می‌دهد.

باید منتظر ماند و دید بالاخره دولت یازدهمی‌ها این عدد را اعلام می‌کنند و اهداف آنها محقق شده است یا خیر؟

پارسینه